

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
історичний факультет
кафедра політології та філософії
кафедра археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	Соціально-правові студії, українська
Викладачі	Найчук Антон Віталійович, доцент кафедри політології та філософії ; Адамовський Володимир Іванович, доцент кафедри АСІ та ПД
Профайл викладачів	https://kaf-asipd.kpnu.edu.ua/?page_id=297
Е-mail:	nav1963@ukr.net adamovskuy@ukr.net
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=8803
Консультації	формат: індивідуальна, групова; організаційна, змістова . Розклад проведення консультацій: середа (щотижня протягом семестру), 14.30.-16.30.

2. Анотація до курсу

Дисципліна «Соціально-правові студії» складена у відповідності до освітньо-професійної програми за спеціальністю 032 Історія та археологія та належить до переліку обов'язкових дисциплін, що забезпечують отримання загальних компетентностей випускниками Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка та викладається для студентів освітнього рівня «бакалавр». Навчальна дисципліна знайомить студентів із основами соціологічної та правової наук; надає знання про природу сучасних соціально-правових процесів; особливостей суспільства як складної системи соціально-правових зв'язків та відносин; особливостей сучасних суспільно-правових реалій.

3. Мета курсу

Метою викладання навчальної дисципліни “Соціально-правові студії” є формування знань студентів про повне і цілісне розуміння соціально-правових відносин у суспільстві, вироблення навичок аналізу, діагностики і прогнозування мікро та макро соціальних явищ, а також розвинути навички організації соціальної взаємодії, які вони могли б використати у професійній діяльності, громадському і особистому житті.

4. Формат курсу

Формат передбачає стандартний курс (очний, заочний), комбіноване навчання (з елементами дистанційного навчання в системі Moodle), індивідуальну роботу.

5. Результати навчання

Програмні компетентності навчання:

- **інтегральна компетентність:** здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми історії та археології у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій і методів гуманітарних та соціальних наук та характеризується комплексністю і невизначеністю умов;

- **загальні компетенції:**

ЗК01 - здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК 03 - здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу;

ЗК 05 - здатність до пошуку та аналізу інформації з досліджуваної проблеми з різних джерел;

ЗК 06 - здатність робити смислові узагальнення та висновки, виявляти в інформаційних даних і концептах хиби й вразливі місця, суперечності та неповноту аргументації;

ЗК 09 - здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях, використовувати ввічливі форми звернення до опонента, концентруватися на значущих складових судження, не переходячи на особистості.

ЗК 11 - відкритість, здатність сприймати та враховувати зауваги, оптимізувати власну позицію в процесі обговорення, налаштованість на діалог, залучення у власні міркування висловлених слухних ідей.

- Спеціальні (фахові) компетенції:

ФК 11 - здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища;

ФК 13 - здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.

Здобуті результати навчання:

знати:

- об'єкт, предмет, методи курсу;
- понятійно-категоріальний апарат курсу;
- сутність соціальних інститутів: сім'ї, релігії, освіти, організацій;
- основи соціальної мобільності, стратифікації, девіації, конфлікту, соціалізації, маргіналізації;
- поняття, сутність та походження права;
- елементи системи права і системи законодавства;
- поняття і види правової поведінки;

вміти:

- оперувати основними поняттями і категоріями;
- аналізувати місце «Соціально-правових студій» у системі гуманітарних наук;
- розкривати систему логічно взаємозалежних понять і принципів, за допомогою яких розкривається природа (структура і генезис) тих чи інших соціальних структур, явищ і процесів;
- висвітлити основи соціального структурування суспільства;
- охарактеризувати причини виникнення соціальних конфліктів, стадії їх розвитку і способи врегулювання;
- правильно вибирати та аналізувати правові норми в процесі їх фактичного застосування;;
- розмежовувати правові відносини у суспільстві;
- орієнтуватися в сучасному правовому полі;
- використовувати набуті соціально-правові знання у професійній та громадській діяльності.

6. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчального курсу	
	денна форма навчання	заочна форма навчання

Освітня програма, спеціальність	032 Історія та археологія	
Рік навчання/ рік викладання	2023-2024/2023	
Семестр вивчення	<i>перший</i>	
нормативна/вибіркова	<i>нормативна</i>	
Кількість кредитів ЄКТС	3 кредити ЄКТС	
Загальний обсяг годин	90 год.	
Кількість годин навчальних занять	30 год.	
Лекційні заняття	16 год.	
Практичні заняття	0 год.	
Семінарські заняття	14 год..	
Лабораторні заняття	0 год.	
Самостійна та індивідуальна робота	60 год.	
Форма підсумкового контролю	<i>залік</i>	

7. Пререквізити курсу

Курс “Соціально-правові студії” пов'язаний з такими дисциплінами, як Громадянська освіта, Правознавство, Історія України.

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загальнонавчаних програм і операційних систем.

9. Політики курсу

Для вивчення курсу „Соціально-правоаі студії” створені усі необхідні умови. Конспекти лекцій, плани семінарських занять(з методичними рекомендаціями), питання для самостійно вивчення, розміщені в електронному варіанті на сайті кафедри політології та філософії, кафедри АСІ та ПД.

Лекційні та семінарські заняття проводяться згідно розкладу спланованого деканатом історичного факультету.

Самостійна робота студентів є одним із складових засобів оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від аудиторних занять і направлена на формування у студентів потреби безперервного самостійного поповнення знань. Зміст самостійної роботи визначається робочою навчальною програмою дисципліни. На самостійну роботу виноситься частина теоретичного матеріалу, менш складного за змістом.

Відвідання занять. *Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.*

Пропущені лекційні, семінарські заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує за графіком консультацій у формі співбесіди. У випадку, коли студент не встигає відпрацювати пропущені з поважної причини заняття до початку підсумкового контролю з дисципліни, він відпрацьовує їх за спеціальним дозволом деканату.

Література.

Уся література, яку студенти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

10. Система оцінювання та вимоги

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного та модульного контролю знань. Об'єктом оцінювання знань студентів є програмний матеріал дисципліни, засвоєння якого перевіряється під час поточного контролю та написання модульної контрольної роботи.

Оцінювання навчальної роботи студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Модуль 1				Модуль 2				Всього
Змістовий модуль 1	Самостійна робота	МКР	Сума за 1 модуль	Змістовий модуль 2	Самостійна робота	МКР	Сума за 2 модуль	
20	10	20	50	20	10	20	50	100

Поточний контроль здійснюється у ході вивчення конкретного модуля для визначення рівня сформованості окремих навичок або вмінь, якості засвоєння певної порції матеріалу. При оцінюванні рівня знань студента, відповідно до „Тимчасового Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень студентів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка”, аналізу підлягають:

- **характеристики відповіді:** цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
- **якість знань** (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- **ступінь сформованості вміння поєднувати теорію і практику** під час розгляду ситуацій, практичних задач, в процесі політичної комунікації і соціалізації;
- **рівень володіння розумовими операціями:** вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;
- **досвід творчої діяльності:** вміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;
- **самостійна робота:** робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, вміння добувати

інформацію з різноманітних джерел (нормативні, програмові; нормативні, преса), робота з комп'ютерною технікою, системою Internet .

Дані критерії є підставою для оцінювання рівня знань, умінь і навичок студентів за дванадцятибальною системою:

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.
	2	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
	3	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
Середній (репродуктивний)	4	Студент володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його, провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
	5	Студент знає більше половини навчального матеріалу, розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацювати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
	6	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом,

		користуватися додатковими джерелами.
Достатній (алгоритмічно-дієвий)	7	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
	8	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацювати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
Високий (творчо-професійний)	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
	11	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності;

		оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
	12	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.

Самостійна робота за робочою навчальною програмою оцінюється у сумі в діапазоні від 0 до 10 балів. Де 10 балів, це коли робота студентом виконана в повному обсязі, 9 балів – якщо допускаються незначні помилки, 8 балів – якщо робота виконана майже на 90% від загального обсягу, 7 балів - обсяг виконаних завдань становить від 80% до 89% від загального обсягу, 6 балів – коли студент виконав лише від 70% до 79% від загального обсягу, 5 балів – обсяг виконаної роботи становить від 50% до 69% від загального обсягу, 4 бали – виконана частина роботи складає від 40% до 49% від загального обсягу, 3 бали - складає від 20% до 39% від загального обсягу, 2 бали - обсяг виконаних завдань складає від 10% до 19% від загального обсягу, 1 бал - в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 10% від загального обсягу.

Норми оцінювання завдань МКР:

1 питання	10 балів
2 питання	10 балів
	Всього: 20 балів

11. Список рекомендованої літератури

(Соціологія) :

1. Загальна соціологія: [хрестоматія] / концепція, упоряд., перекл. А. В. Фурман, В. С. Біскуп, О. С. Морщакова. Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. 354 с. <https://lira-k.com.ua/preview/12589.pdf>
2. Лукашевич М. П., Туленков М. В. Соціологія. Загальний курс: Підручник. — К.: Каравела, 2004. — 456 с. https://shron1.chtyvo.org.ua/Lukashevych_Mykola/Sotsiolohiia_Zahalnyi_kurs.pdf
3. Курчаба Т. Соціологія: навч.-метод. посібник / Т. Курчаба. – Л.: ПП Сорока Т.Б., 2015. – 184 с. http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/3411/1/kurchaba_posibnyk.pdf

4. Примуш М.В. Загальна соціологія: навч. посіб. / М.В. Примуш. – К., 2004. <https://textbooks.net.ua/content/category/40/91/46/>
5. Соціологія: навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей денної форми навчання, що вивчають «Соціологію» / О. В. Горпинич, О. Ю. Клименко, Л. М. Москаленко, М. С. Труш, В. Ф. Ятченко — Київ : ДУТ, 2019. — 235 с. http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1868_64391381.pdf
6. Соціологія : підручник / М. П. Требін, В. Д. Воднік, Г. П. Клімова та ін. ; за ред. М. П. Требіна. — Х. : Право, 2010. — 224 с. <http://posek.km.ua/biblioteka/..pdf>
7. Черниш Н. Соціологія. Курс лекцій : підручник. - Львів : Кальварія, 2003. - 543 с. <https://fc.vseosvita.ua/001rxm-1cda.pdf>

(Правознавство):

1. Основи правознавства : навчальний посібник. Електронне видання / [Хоптяр Ю. А., Адамовський В. І., Баженов О. Л., Глушковецький А. Л., Лубчинський А. А., Семенюк-Прибатень А. В.]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. 372 с.
2. Основи правознавства : навчальний посібник/ Ю.А.Хоптяр, В.І.Адамовський, О. Л. Баженов, А.А.Лубчинський, А.Л.Глушковецький, А.Л.Семенюк-Прибатень. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2020. 407 с.
3. Правознавство: Навч. посіб. для студентів педагогічних спеціальностей / [Колектив авторів] / За ред. Д.В. Каменського, В.О. Мирошниченка. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 288с.
4. Правознавство: навчальний посібник, за заг. ред. С.В. Петкова. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2020. 360 с.
5. Правознавство: Підручник /За відп. ред. О.В. Дзери.10-е вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 848 с.
6. Правознавство: Навч. посіб. /С.В. Дрожжина, О.О. Одінцова, В.О. Кондратьєв та ін.; За ред. С.В. Дрожжиної. Київ: Знання, 2018. 350 с. (Вища освіта ХХІ століття).
7. Правознавство: навч. посіб. /В.М. Олуйко, Р.І. Кондратьєв, Р.О. Стефанчук та ін.; за ред. Р.І. Кондратьєва. Київ: Вид. Дім «Ін Юре», 2018. 488 с.
8. Основи держави і права України: Підручник /За ред. проф. В.Л. Ортинського, проф. В.К. Грищука, М.А. Мацька. Київ: Знання, 2018. 583 с.
9. Пилипенко П.Д., Хома Н.М., Кельман М.С. та ін., Основи правознавства: Навчальний посібник. 2-ге видання, виправлене і доповнене. – Львів «Магнолія 2006», 2018. – 467 с.
10. Семарак О.С., Семарак І.О. Основи правознавства: Навч. посіб. Київ: Знання, 2018, - 480 с. – (Вища освіта ХХІ століття).